

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

PSIHOLOGIJA

==== Izpitna pola 3 =====

Petek, 28. avgust 2009 / 90 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitsna pola vsebuje 4 strukturirane naloge, od katerih izberite 3. Pri vsaki nalogi tudi označite, na kateri del odgovarjate (A, B ali C). Število točk, ki jih lahko dosežete, je 33; vsaka naloga je vredna 11 točk.

V preglednici z "x" zaznamujte, katere naloge naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prve tri naloge, ki ste jih reševali.

1	2	3	4

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte v **izpitno polo** v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z nič (0) točkami. Osnutki rešitev, ki jih lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevajo.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 2 prazni.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

1. Štiriletni Anej pogosto sprašuje, kako nastanejo otroci ter kakšne so razlike med deklicami in dečki. Zanima ga lastno telo in s prijatelji se rad igra zdravnika. Pred dobrim mesecem je mamo presenetil s trditvijo, da je najlepša na svetu in da se bo poročil z njo, ko bo velik. Starša tudi opažata, da je Anej zelo prodoren – glasno in veliko govoriti, zelo je radoveden in neprestano nekaj počne. Dejavnosti že načrtuje, potem pa poskuša svoje zamisli tudi uresničiti.

A) Anej je po Freudovi psihoseksualni teoriji razvoja v falični fazi.
Navedite faze psihoseksualnega razvoja, kakor si sledijo po Freudu. (3 točke)

B) Poimenujte stopnjo psihosocialnega razvoja po Eriksonu, ki časovno sovpada s falično fazo po Freudu. Pojasnite posledice uspešno in posledice neuspešno razrešene krize, ki se pojavi na tej stopnji psihosocialnega razvoja. (4 točke)

C) Presodite podobnosti in razlike med Freudovo in Eriksonovo teorijo razvoja. (4 točke)

2. Matevž si zelo želi ogledati London in izpopolniti svoje znanje angleščine, a žal za potovanje v Anglijo nima dovolj denarja. Njegovo dekle Nina pa ima za krajše potovanje prihranjenega dovolj denarja in si želi v London, a noče pustiti svojega fanta v Ljubljani in potovati brez njega.

A) Matevž doživlja frustracijo. Opredelite to obliko duševne obremenitve.
Poimenujte in opredelite še obliko duševne obremenitve, ki jo doživlja Nina. (3 točke)

B) Opišite značilnosti konstruktivnega in značilnosti nekonstruktivnega spoprijemanja z duševnimi obremenitvami. S primerom ponazorite konstruktivni odziv za Matevža in nekonstruktivni odziv za Nino. (4 točke)

C) Presodite in utemeljite, kateri dejavniki vplivajo na to, kako konstruktivno se bomo spoprijeli z duševnimi obremenitvami. (4 točke)

3. Ameriški psiholog John B. Watson je znan po trditvi: "Dajte mi ducat zdravih otrok in zagotavljam vam, da lahko naključno izberem katerega koli in iz njega naredim, kar želim – zdravnika, pravnika, umetnika, da, celo berača – ne glede na njegove talente, nagnjenja, sposobnosti in raso njegovih prednikov."

(Povzeto po učbeniku Psihologija avtoric N. Hayes in S. Orrell)

- A) Poimenujte in opredelite temeljni dejavnik razvoja, ki je poudarjen v izjavi znanega psihologa. Kako imenujemo prepričanje, razširjeno v preteklosti, da je ta dejavnik pri posameznikovem razvoju ključnega pomena? (3 točke)

B) Navedite različne vrste raziskav, s katerimi psihologi proučujejo vplive dednosti, in pojasnite, kako v teh raziskavah ugotavljajo, kakšen je vpliv dednosti. (4 točke)

C) Presodite in pojasnite, kakšen pomen pripisujejo predstavniki psihoanalitične, vedenjske in humanistične smeri (psihološke šole) vplivom dednosti in vplivom okolja. (4 točke)

4. Vsi učenci doživljajo v šolskih situacijah večji ali manjši strah. Manjo je strah zlasti pri preverjanju in ocenjevanju. Pri ustnem preverjanju pred tablo se počuti nelagodno, srce ji bije hitreje, poti se in ne more se zbrati. Težko rešuje probleme in pove prvi odgovor, ki ji pride na misel, da bi skrajšala mučni položaj.

A) Navedite vidike, s katerimi lahko opredelimo vsako čustvo.
Določite strah, ki ga doživlja učenka v besedilu naloge, po posameznih vidikih. (3 točke)

B) Opišite, kako izražamo strah z govorico telesa, ter poimenujte in pojasnite dve funkciji strahu. (4 točke)

C) Presodite in pojasnite, kako družina vpliva na oblikovanje čustvene zrelosti. (4 točke)

Prazna stran